

Közlemény

a pénzváltó tevékenység során használt pénztárgépek elvárt működéséről

I. Háttér

A 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet (továbbiakban: Pénztárgép rendelet) 2017. január 1-től pénztárgép használati kötelezettséget ír elő a pénzváltási tevékenységet végzők számára. Ez a közlemény abban kíván segítséget nyújtani a pénzváltókban használandó pénztárgépek fejlesztői és kezelői számára, hogy helyesen képezzék meg a Pénztárgép rendelet által megkövetelt naplóállományokat.

A Pénztárgép rendelet nem definiálja külön kategóriának a pénzváltás során használatos pénztárgépeket. Emiatt a pénztárgépek engedélyezését végző Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal nyilvántartásában nincs külön jelölve, hogy mely pénztárgép típusokat tervezték a pénzváltási tevékenység ellátásához (is). Ugyanakkor a pénzváltás sajátosságai olyan funkciókat is igényelnek (pl. számos valutánem gördülékeny kezelése), amelyek az általános célú pénztárgépekben nem feltétlenül állnak rendelkezésre. Emiatt a pénzváltóknak célszerű az egyes forgalmazóktól, viszonteladóktól részletesen tájékozódni a beszerezni kívánt pénztárgép működéséről.

II. Pénztárgép beszerzése

A pénzváltó a pénztárgép beszerzésekor – a többi ágazatban üzembe helyezendő pénztárgép esetén követendő eljárással egyezően – üzembe helyezési kódot igényel a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól, az erre a célra rendszeresített PTGREG nyomtatványon. Az ingyenesen rendelkezésre bocsátott, 16 jegyű üzembe helyezési kóddal el szükséges végezni a pénztárgép üzembe helyezését.

III. Bizonylatok

A pénzváltási tevékenység során kibocsátandó bizonylatok körét és azok kötelező adattartalmát a *pénzváltási tevékenységről* szóló 297/2001. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Pénzváltás rendelet) 20-22. § szabályozza. A Pénzváltás rendelet által meghatározott bizonylatokra vonatkozó, Pénztárgép rendelet szerinti naplóállomány bejegyzést az alábbi táblázat mutatja:

Sorszám	Pénzváltás rendelet bizonylat	Pénztárgép rendelet naplóállomány bejegyzés
1.	Vételi – 20. § a)	Nyugta (NYN) – 4. melléklet 6.2 pont
2.	Eladási – 20. § b)	Nyugta (NYN) – 4. melléklet 6.2 pont
3.	Konverziós – 20. § c)	Nyugta (NYN) – 4. melléklet 6.2 pont
4.	Kiadási/bevételi – 20. § d)	Pénzmozgás (PMN) – 4. melléklet 6.5 pont
5.	Napi első bevételi bizonylat (napnyitás) – 20. § d)	Napnyitás (CON) – 4. melléklet 6.1 pont

Pénzváltási bizonylatok adattartalmának illesztése a naplóállomány XML elemeibe

1. Vételi bizonylat

A külföldi fizetőeszköz ügyféltől való megvásárlását bizonylatoló vételi bizonylat a pénztárgép naplóállományában olyan nyugta bejegyzésként (NYN) rögzítendő, ahol a nyugta bejegyzésben egyetlen tételsorként szerepel a pénzváltó által felszámított jutalék, míg a nyugta bejegyzés fióktartalom változásra vonatkozó elemében (DRC) pozitív értéként a megvásárolt külföldi fizetőeszköz adatai, negatív értéként a kifizetett forintösszeg adatai szerepelnek. Ha a pénzváltó nem számít fel jutalékot, akkor a tételsorban 0 Ft szerepeltetendő.

Amennyiben a forint összeg készpénzzel történő kifizethetőségét kerekítéssel szükséges biztosítani, a kerekítés összege a naplóbejegyzés <RND> elemében szerepeltetendő. Ha a kerekítés összegének előjele az ügyfél egyenlege szerinti előjel: ha az ügyfél részére kifizetendő összeg a kerekítéssel csökkent, akkor az <RND> elem értéke pozitív.

A vételi bizonylat kötelező adattartalmának helye a naplóállományban

Sorszám	Vételi bizonylat adat	Naplóállomány elem
1.	„Vételi bizonylat” megnevezés	ZQQ
2.	Ügyfél devizajogi státusa	ZQQ
3.	Felszámított jutalék	Tételsor (ITL)
4.	Az ügylet kelte	DTS
5.	A pénzváltó neve és telephely címe	A vételi bizonylatra vonatkozó bejegyzésben csak az adó törzsszám szerepeltetendő (TSZ). A pénztárgép minden naplóállományban elhelyez egy INF bejegyzést is, ahol a pénzváltó (üzemeltető) és a telephely adatai részletesen szerepelnek (NAM, IRS, TEL, KZT, KZI, HSZ, TNA, TZC, TCY, TKN, TKJ, THH).
6.	A megbízó hitelintézet neve	ZQQ
7.	A megvásárolt fizetőeszköz pénzneme	CTY
8.	A megvásárolt fizetőeszköz összege	CAM (pozitív szám)
9.	Csekk sorszám	ZQQ
10.	Alkalmazott vételi árfolyam	CRA (egy egységre vonatkozóan)
11.	Kifizetett forint ellenérték	FE1 (negatív számként)

Az értelmezést segítő példa:

A pénzváltó 500 eurót vásárol az ügyféltől 308,1 Ft/€ árfolyamon. Az ügylet után a pénzváltó 0,3% jutalékot (egész számra kerekítve 462 Ft) számít fel. Ekkor a pénztárgép naplóállományába egy olyan nyugta bejegyzés kerül, amelynek egyetlen tételsora az alábbi:

```
<ITL>  
<NA>Jutalék</NA>  
<UN>462</UN>  
<QY>1</QY>  
<TY></TY>  
<SU>462</SU>  
<VC>E00</VC>
```

</ITL>

Az ügyféltől a fiókba kerülő 500 € pozitív, az ellenértékként (a jutalék levonása után) kifizetett összeg negatív előjellel kerül a naplóállomány bejegyzés DRC elemébe úgy, hogy a kifizetett forint összeg esetén kerekítésre is szükség van a készpénzzel való kifizethetőség miatt:

```
<DRC>
<FE1>-153590</FE1> (-153588 adódik, de a kifizethetőség miatt kerekítés szükséges)
<FEV>
<CAM>500</CAM>
<CTY>EUR</CTY>
<CRA>308,1</CRA>
<CFT>154050</CFT>
</FEV>
</DRC>
<RND>-2</RND> (-153590-(-153588))
```

2. Eladási bizonylat

A külföldi fizetőeszköz ügyfélnek történő eladását bizonylatoló eladási bizonylat a pénztárgép naplóállományában olyan nyugta bejegyzésként (NYN) rögzítendő, ahol a nyugta bejegyzésben egyetlen tételként szerepel a pénzváltó által felszámított jutalék, míg a nyugta bejegyzés fióktartalom változásra vonatkozó elemében (DRC) negatív értéként az eladott külföldi fizetőeszköz adatai, pozitív értéként az ügyféltől kapott forintösszeg adatai szerepelnek. Ha a pénzváltó nem számít fel jutalékot, akkor a tételsorban 0 Ft szerepeltetendő.

Amennyiben a forint összeg készpénzzel történő befizethetőségét kerekítéssel szükséges biztosítani, a kerekítés összege a naplóbejegyzés <RND> elemében szerepeltetendő. Ha a kerekítés összegének előjele az ügyfél egyenlege szerinti előjel: ha az ügyfél által befizetendő összeg a kerekítéssel csökkent, akkor az <RND> elem értéke negatív.

Az eladási bizonylat kötelező adattartalmának helye a naplóállományban

Sorszám	Eladási bizonylat adat	Naplóállomány elem
1.	„Eladási bizonylat” megnevezés	ZQQ
2.	Ügyfél devizajogi státusa	ZQQ
3.	Felszámított jutalék	Tételsor (ITL)
4.	Az ügylet kelte	DTS
5.	A pénzváltó neve és telephely címe	A vételi bizonylatra vonatkozó bejegyzésben csak az adó törzsszám szerepeltetendő (TSZ). A pénztárgép minden naplóállományban elhelyez egy INF bejegyzést is, ahol a pénzváltó (üzemeltető) és a telephely adatai részletesen szerepelnek (NAM, IRS, TEL, KZT, KZI, HSZ, TNA, TZC, TCY, TKN, TKJ, THH).
6.	A megbízó hitelintézet neve	ZQQ
7.	Az eladott fizetőeszköz	CTY

	pénzneme	
8.	Az eladott fizetőeszköz összege	CAM (negatív szám)
9.	Csekk sorszám	ZQQ
10.	Alkalmazott eladási árfolyam	CRA (egy egységre vonatkozóan)
11.	Bevételezett forint ellenérték	FE1 (pozitív számként)

Az értelmezést segítő példa:

A pénzváltó 750 dollárt ad el az ügyfélnek 288,9 Ft/\$ árfolyamon. Az ügylet után a pénzváltó 0,3% jutalékot (egész számra kerekítve 650 Ft) számít fel. Ekkor a pénztárgép naplóállományába egy olyan nyugta bejegyzés kerül, amelynek egyetlen tételsora az alábbi:

```
<ITL>
<NA>Jutalék</NA>
<UN>650</UN>
<QY>1</QY>
<TY></TY>
<SU>650</SU>
<VC>E00</VC>
</ITL>
```

Az ügyféltől kapott 217325 Ft (a valuta ellenértéke és a jutalék összege) pozitív, az eladott 750 \$ negatív előjellel kerül a naplóállomány bejegyzés DRC elemébe (itt kerekítés nem szükséges):

```
<DRC>
<FE1>217325</FE1>
<FEV>
<CAM>-750</CAM>
<CTY>USD</CTY>
<CRA>288,9</CRA>
<CFT>-216675</CFT>
</FEV>
</DRC>
```

3. Konverziós bizonylat

A külföldi fizetőeszköz másik külföldi fizetőeszközzé való átváltása naplózható egy vételi és egy eladási bizonylatként, amennyiben a pénzváltó a vételről és az eladásról külön bizonylatot állít ki.

Amennyiben a konverzióról a pénzváltó egy bizonylatot bocsát ki, a konverziós bizonylat a pénztárgép naplóállományában olyan nyugta bejegyzésként (NYN) rögzítendő, ahol a nyugta bejegyzésben egyetlen tételsorként szerepel a pénzváltó által felszámított jutalék, míg a nyugta bejegyzés fióktartalom változásra vonatkozó elemében (DRC) pozitív értéként szerepelnek a megvásárolt fizetőeszköz, negatív értéként szerepelnek az eladott fizetőeszköz adatai. Ha a pénzváltó nem számít fel jutalékot, akkor a tételsorban 0 Ft szerepeltetendő. Amennyiben az átváltás során a bevételezhető és kifizethető valuta egységei miatt forint elszámolás szükséges, akkor a forintösszeget a pénzváltó fióktartalom változása szerinti előjellel (kifizetés esetén negatívan, bevételezés esetén pozitívan) szükséges szerepeltetni.

Amennyiben a forint összeg készpénzzel történő ki- vagy befizethetőségét kerekítéssel szükséges biztosítani, a kerekítés összege a naplóbejegyzés <RND> elemében szerepeltetendő. Ha a kerekítés összegének előjele az ügyfél egyenlege szerinti előjel: ha az ügyfél részére kifizetendő összeg a kerekítéssel csökkent, vagy az általa befizetendő összeg nőtt, akkor az <RND> elem értéke pozitív.

A konverziós bizonylat kötelező adattartalmának helye a naplóállományban

Sorszám	Konverziós bizonylat adat	Naplóállomány elem
1.	„Konverzió” megnevezés	ZQQ
2.	Ügyfél devizajogi státusa	ZQQ
3.	Felszámított jutalék	Tételsor (ITL)
4.	Az ügylet kelte	DTS
5.	A pénzváltó neve és telephely címe	A vételi bizonylatra vonatkozó bejegyzésben csak az adó törzsszám szerepeltetendő (TSZ). A pénztárgép minden naplóállományban elhelyez egy INF bejegyzést is, ahol a pénzváltó (üzemeltető) és a telephely adatai részletesen szerepelnek (NAM, IRS, TEL, KZT, KZJ, HSZ, TNA, TZC, TCY, TKN, TKJ, THH).
6.	A megbízó hitelintézet neve	ZQQ
7.	A megvásárolt fizetőeszköz pénzneme	CTY
8.	A megvásárolt fizetőeszköz összege	CAM (pozitív szám)
9.	Alkalmazott vételi árfolyam	CRA (egy egységre vonatkozóan)
10.	Az eladott fizetőeszköz pénzneme	CTY
11.	Az eladott fizetőeszköz összege	CAM (negatív szám)
12.	Csekk sorszám	ZQQ
13.	Alkalmazott eladási árfolyam	CRA (egy egységre vonatkozóan)

Az értelmezést segítő példa:

A pénzváltó az ügyfél 1000 euróját váltja horvát kunára. Az alkalmazott euró vételi árfolyam 307,8 Ft/€, az alkalmazott kuna eladási árfolyam 42,5 Ft/HRK. Az ügylet után a pénzváltó 0,3% jutalékot (egész számra kerekítve 923 Ft) számít fel. Mivel a pénzváltó az 1000 eurónak megfelelő 7220,63 HRK-ból csak 7220-at tud kifizetni, a maradék 0,63 HRK ellenértékét (27 Ft) forintban kifizeti, ami a készpénzben történő kifizethetőség miatt kerekítve 25 Ft.

Ekkor a pénztárgép naplóállományába egy olyan nyugta bejegyzés kerül, amelynek egyetlen tételsora az alábbi:

```
<ITL>
<NA>Jutalék</NA>
<UN>923</UN>
<QY>1</QY>
<TY></TY>
<SU>923</SU>
```

<VC>E00</VC>
</ITL>

Az ügyféltől megvásárolt 1000 € pozitív, az eladott 7220 HRK, illetve a kifizetett 27 Ft negatív előjellel kerül a naplóállomány bejegyzés DRC elemébe:

<DRC>
<FE1>-25</FE1> (-27 adódik, de a kifizethetőség miatt kerekítés szükséges)
<FEV>
<CAM>1000</CAM>
<CTY>EUR</CTY>
<CRA>307,8</CRA>
<CFT>307800</CFT>
<CAM>-7220</CAM>
<CTY>HRK</CTY>
<CRA>42,5</CRA>
<CFT>-306850</CFT>
</FEV>
</DRC>
<RND>2</RND> (-25-(-27))

4. Kiadási/bevételi bizonylat

A különböző fizetőeszközökben (forint vagy valuta) létrejövő, nem valuta vétellel vagy eladással kapcsolatos, egyéb pénzmozgások (pl. hitelintézettel való ügyletek, a központ és a telephely közötti ügyletek) esetén kiadási, illetőleg bevételi pénztárbizonylatot állít ki a pénzváltó. A pénzmozgás bizonylaton a pénzváltó fiókjából kikerülő összegeket negatív, az abba bekerülő összegeket pozitív előjellel kell szerepeltetni a pénzmozgás bizonylatra vonatkozó bejegyzésben (PMN).

A pénztárgép napnyitásakor az üres fiókba bekerülő induló készletet a napnyitás (CON) bejegyzéssel kell naplózni.

Megjegyzés: A Pénztárgép rendelet naplóállomány bejegyzéseit a kereskedelemre méretezték, ezért az ott használt fizetőeszközöket tartalmazzák. A pénzváltás során a fizetőeszközök szűkebb köre használatos.

IV. Egyebek

1. Amennyiben a vételi, eladási vagy konverziós bizonylaton az ügyfél neve – jogszabályi kötelezettségből adódóan vagy saját elhatározásból – feltüntetésre kerül, akkor az adott tranzakciót „nyugta” (NYN) helyett „egyszerűsített számla” (ESN) bejegyzéssel szükséges naplózni, ahol az XML állomány VED elemében szerepeltethető a vevő minden adata.

2. Kerekítés használata helyett elfogadható a jutalék összegének módosítása 1-2 forintra a készpénzben való ki- vagy befizethetőség biztosítása érdekében.